

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Misforstått toleranse

RELIGION

Audun Lysbakken

Lørdag 11. juni bruker redaktør Bjørgulv Braanen nok en gang lederartikkelen i Klassekampen til å avlegge SV en kritisk visitt. Jeg tror han er på kollisjonskurs med de fleste av sine lesere og mesteparten av norsk venstreside.

Etter forslag fra SV har en enstemmig kommunalkomiteé på Stortinget bedt regjeringen utrede endringer i regelverket for finansiering av trossamfunn. Formålet er å undersøke om vi kan finne en fungerende metode for å holde tilbake offentlig støtte fra trossamfunn som oppfordrer til lovbrudd eller andre alvorlige forhold, eller tar imot utenlandsk finansiering fra stater som begår grove brudd på menneskerettighetene.

SVs hensikt med å fremme forslaget er blant annet det opprøret mot sosial kontroll og æreskultur som mange norske jenter med muslimsk bakgrunn har hatt mot til å bringe ut i offentligheten denne våren. Kvinneundertrykking og sosial kontroll har heller ikke vært ukjent i lukkede og konservative kristne miljøer. Kvinnekampen skal være for alle norske kvinner, og vi skylder dem som må kjempe for makten over egne liv å diskutere grundig hvordan samfunnet kan støtte dem. Vi vet også at holdninger som hindrer lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i å leve ut sin identitet og kjærlighet spres i enkelte religiøse miljøer, i

noen tilfeller kan det gå så langt at handlinger i strid med norsk lov hylles.

Det er interessant og viktig at det er enstemmig tilslutning til denne utredningen i Stortinget. Også et parti som KrF har stilt seg bak forslaget. Dette er nemlig ikke et spørsmål om trosfrihet, eller om likebehandling av trossamfunn. Friheten til å tro og mene konservative eller reaksjonære ting trues ikke av dette forslaget. Men det kan ikke være en selvfølge at du skal motta offentlig støtte, uansett hva du bruker støtten til. Oppmuntring til sosial kontroll og undertrykkende æreskultur, eller oppfordring til lovbrudd, må være et naturlig sted å la den grensen gå.

Det er forbausende at Klassekampen velger å legge seg på en mer konservativ posisjon enn KrF og Frp i denne saken. Det er misforstått toleranse for det intolerante. Braanen skriver: «Når Norge nå har valgt en modell der alle tros- og livssynssamfunn likebehandles, er det viktig at ikke støtten fører til statlig styring og innblanding i organisasjonenes religiøse virksomhet».

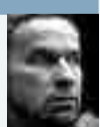
Religiøse ledere utøver makt. Det kan ikke være et prinsipp for norsk venstreside å ikke blande seg inn i hvordan den makten utøves. Om vi må velge mellom religiøse lederes frihet til å spre ethvert undertrykkende budskap med statsstøtte, eller forsøke å gi effektiv hjelp til mennesker som gjør opprør mot den samme undertrykkingen, kan ikke venstresidens svar være som i Klassekampens leder.

Audun Lysbakken,
leder i SV

Den siste replikken

ØKONOMISK
TEORI

Jørgen Sandemose

Jeg bøyer meg for at redaksjonen vil avslutte debatten, men får påpeke at Ingrid Kvangraven (14. juni) ikke med ett ord svarer på min hovedinnvending, nemlig at Anwar Shaikh ikke kan formidle arbeidstidens gjennomslag i det virkelige liv (såkalt «transformasjon av verdier til priser»). I stedet antyder hun at det

skulle være «godt kjent blant mange marxistiske økonomer» at Sraffas kritikk rammer kapitalbegreper både hos Marx og nyklasikeren. Denne velkomne, men oppsiktsvekkende nyheten skulle jeg gjerne drøfte i neste omgang. Jeg vil nå sende til Klassekampen et innlegg om hva som faktisk står i Shaikhs bok, og forklare den historiske sammenheng den inngår i. Om avisa ønsker å trykke, blir en annen sak.

Jørgen Sandemose,
Oslo

La oss heller framsnakke skolen

SKOLE

Jorun Midtgaard

Jeg ble både forundret og provosert da jeg leste Monica Bjermelands kronikk om forholdene i norske skoler i Klassekampen 2. juni.

Jeg vet ikke om noen skoler, eller lærere, som forbyr nære vennskap, men jeg kjenner til lærere som oppfordrer elevene til å ikke misbrudere bestevennbegrepet slik at andre elever føler seg utestengt. Jeg kjenner også til lærere som har opplevd at elevene får lov, av foreldrene, til å bære bestevennsmykker i klasser hvor enkelte elever og deres foreldre opplever utestenging fra de som bærer disse.

Hvor naturlig er det at vi i voksenalder, i en gruppe på flere venner, proklamerer hvem vi er bestevenner med og hvem ikke? Som voksen med ansvar for en gruppe kan det være nødvendig å veilede barna når det er naturlig å bruke begrepet og når det blir misbrukt.

I småbarnsstadiet leker barn først og fremst ved siden av hverandre. Det er først senere i småskolealderen at de opplever å knytte sterke vennskapsbånd, sterke nok til å vare livet ut. Det er klart at når disse vennskapene knyttes på skolen, i kombinasjon med at barna blir flinkere til å sette ord på følelsene sine, så ønsker de å proklamere til omverdenen gleden ved at: «Vi to er bestevenner!» Det er da vi noen ganger ser oss nødt til å veilede barna på at dette sterke, fine ordet også kan virke ekskluderende.

I artikkelen deles vennskap inn i ulike kategorier og det understrekes viktigheten av varme vennskap, at de som har venner opplever mindre mobbing. Men så skriver Bjermeland: «Kanskje er det viktigere at vi rettleiar dei ungane og

ungdommane som manglar varme venskarar, inn i konstruktive relasjonar, heller enn å setje grenser for dei som har den evna.»

Kjenner ikke Bjermeland til fadderordninger og trivselslederprosjektene i norske skoler? Og i tilfelle hun gjør det, hva tror hun trivselslederprogrammet med organisert styrt lek er for noe, om ikke for de elevene som faller utenfor? Og hva mener hun egentlig med «konstruktive relasjoner»? Skal vi ikke prøve å veilede barn med mangelfull sosial fungering inn i vennskap?

Bjermeland skriver at sosial kompetanse er en egenskap som kan trenes opp. Mot slutten av artikkelen sier hun så at ingen lærte henne hvordan hun skulle skaffe seg nye venner, men etter litt motgang ble hun venn med skolens kuleste, dro på lokal rockekonsert og fikk kline. Hva har denne suksesshistorien med saken å gjøre? På hvilken måte hjelper den de barna som er ensomme på skolen og som aldri kommer til å klare å kapre den kuleste venninna på skolen?

Min rolle som pedagog er blant annet å beskytte de barna som kan se langt etter kule venner. Denne artikkelen gjør det ikke lettere å gripe inn i saker som berører sosiale forskjeller, utestenging og sosial segregering i skolen. Lærere blir redde og vingeklipt når de leser vrengebilder av sin egen hverdag.

Bjermeland skriver om en skolehverdag som jeg, etter lang fartstid i skolen, ikke har sett noe til. Hun skriver at det i det siste har vært

eksempler på at barnehager og skolen prøver å styre sosiale relasjoner hos barn. og det er jeg selvfølgelig kjent med. Men ikke at vi styrer venner bort fra hverandre og/eller legger premisser for vennskapene.

Bjermeland spør: «Er det ikke godt nok at ungane oppfører seg greitt mot kvarandre og inkluderer kvarandre i lek og læring, godt nok at alle i klassen, eller alle av same (opplevde) kjønn, vert inkluderte i kursdagar, godt nok med strategisk samansatte venegrupper?»

Jo, da hadde vi ikke behøvd å ha antimobbeprogram på skolen. Da hadde vi vært i mål, men det er vi ikke. Og veien dit blir ekstra utfordrende med redde foreldres inngripen i skolens arbeid for å inkludere alle.

Bjermeland skriver at vi må lære barna å framsnakke, og der er vi enige, men jeg tror det er nødvendig at vi begynner med oss selv og at vi særlig rundt barn i skolealder snakker om skolen og skolehverdagen i positive ordelag.

Jeg jobber på en skole i Oslo hvor klasseskillet er stort, og hvor vi opplever at enkelte foreldre frykter at barna deres er med på et sosialt eksperiment. Jeg mener at media kan ta på seg noe av skylden for å spre denne frykten, en frykt ingen er tjent med, hverken vi som samfunn, lærere, foreldre og ikke minst barn og unge i norske skoler.

Neste gang Klassekampen skal trykke en skolesak håper jeg at den kan belyse mye av det gode arbeidet som skjer i norske skoler, og ikke i sin ytterste konsekvens ramme dem som trenger et vern.

Jorun Midtgaard,
pedagog

jorun0801@osloskolen.no

Klassekampen i kampflyfella?

FORSVAR

John Berg

Klassekampen skal ha premie med rød sløyfe for dekningen av kampflysaken. Men i spørsmålet om 52 eller «inntil» 52 F-35, er avisen i ferd med å gå i fella.

Dette er ikke et spørsmål om 52 eller færre fly, men om å erstatte halve den planlagte F-35-flåten med en annen og langt rimeligere flytype, for slik å frigjøre midler til Hæren, Heimevernet, kontraterror og annet. Det er denne problemstillingen Forsvarsdepartementets imperiebyggere nå manøvrerer for å slippe unna.

Andre land, som USA, Storbritannia, Italia satser på en slik kombinasjon. Ved å kutte antall F-35 til 20–24 fly, vil Norge kunne supplere med cirka 25–35 Eurofighter Typhoon eller cirka 40–45 Saab Gripen. Vi kan effektivisere økonomien i dette ved å drifte Typhoon tett sammen med britene og bli med på deres operasjonskonsept der F-35 og Typhoon skal utnytte hverandres styrker. Eller vi kan gå inn i svenskenes Gripenorganisasjon og utvikle et nordisk F-35-Gripen konsept med nevnte 20–24 F-35 og cirka 110 svensk-norske Gripen i tett operativt samarbeid.

Forsvarsdepartementets

imperiebyggere kommer til å skåle i champagne, elskverdighet forært av Lockheed Martin, hvis de klarer å tie denne opplagte løsningen.

Så hvor er Klassekampen? I Stortinget er det gryende opposisjon mot 52 F-35, men ingen har hittil kjørt på alternativet. Hvorfor stiller ikke Klassekampen Trine Skei Grande, Trygve Slagsvold Vedum og andre noen salte spørsmål? Hvor er trøkket, Klassekampen? Foreløpig spiller dere jo imperiebyggernes spill, ved bare å stille spørsmål som om F-35 er eneste alternativ.

John Berg,
forsvarsanalytiker
324berg@gmail.com

Klassekampen
2. juni